

OHJAUKSEN HYVÄT KÄYTÄNNÖT

Opinnäytetyön ohjaaminen on opiskelijan ja ohjaajan yhteistyötä. Molemmilla on oma vastuunsa työn etenemisestä ja projektin onnistumisesta. Tässä avataan hieman ohjaajan ja opiskelijan rooleja ja vastuita työn aikana. Näihin on hyvä molempien tutustua, jotta yhteistyö sujuu ja työ etenee ilman turhia kompastuskiviä.

Mikä on kandidaatintyö?

Kandidaatintyössä harjoitellaan ohjatusti tutkimustyön tekemistä. Työ raportoidaan kirjallisesti kandidaatintyönä. Opiskelija oppii työn aikana tieteellistä kirjoittamista, lähteiden hallintaa, tiedon hankintaa ja projektimaisen työskentelyn perusteita.

Mikä on diplomityö?

Diplomityö on ohjattu asiantuntijaprojekti. Diplomityössä opiskelija tunnistaa insinööritieteen ongelmia, osaa laatia tutkimussuunnitelman ja tutkimuskysymykset ongelmien määrittämiseksi. Hän osaa suunnitella projektin ja noudattaa projekti aikataulua. Opiskelija hallitsee erilaiset tutkimusmenetelmät ja osaa soveltaa opinnoissa opittuja taitoja ongelmien ratkaisemisessa ja osoittaa suunnitteluosaamistaan. Hän ymmärtää ratkaisujen käytännön merkitykset, rajoitteet ja osaa määritellä saavutettavan hyödyn. Hän osaa hyödyntää erilaisia tietolähteitä kriittisesti. Opiskelija osaa tuottaa selkeää ja viimeistelyä tekstiä alan teknisen ja tieteellisen kirjoittamisen käytäntöjen mukaisesti.

Kuka vastaa työn valmistumisesta?

Suurin osa insinöörien tekemästä työstä etenee projekteina, niin myös opinnäytetyö. Olet oman opinnäytetyösi projektipäällikkö, joka vastaa projektin onnistumisesta. Työn onnistunut loppuun saattaminen edellyttää sitoutumista. Pomonasi opinnäyteprojektissa toimii työsi ohjaaja. Teet ohjaajasi kanssa ohjaussopimuksen, jossa sitoudut tekemään opinnäytetyösi annetussa ajassa; ohjaajasi sitoutuu ohjaamaan työtäsi.

Oulun yliopisto

PL 8000
90014 Oulun yliopisto

oulu.yliopisto @ oulu.fi
Puh 0294 480 000
Fax 08 344 064

www oulu.fi

HYVÄT KÄYTÄNNÖT OPINNÄYTETYÖN TEKIJÄLLE

Miten työtä tehdään?

Opinnäytetyön edistymisen parhain yksittäinen selittäjä on oma-aloitteinen ja itsenäinen työskentely sekä säännölliset ohjauspalaverit ohjaajan kanssa. Sovituissa palavereissa käydään ja muutoksista ilmoitetaan ohjaajalle etukäteen.

Opinnäytetyön tekeminen on työtä ja työ vaatii aikaa. Hyvä käytäntö on keskittyä viikossa yhdeksi (tai kahdeksi) päiväksi pelkästään kandidaatintyön tekemiseen, diplomityö onkin yleensä kokopäivätyötä.

Kysy ohjaajaltasi tai opiskelutovereiltasi, miten opinnäytetyötä tehokkaasti tehdään. Kandidaatintöiden ohjauksessa on havaittu, että tunti, pari silloin tällöin työn parissa ei johda mihinkään. Jos et tee työtäsi hyvin ja tehokkaasti, niin se valitettavasti näkyy ohjaajalle.

Tee työtäsi siten, että se etenee koko ajan, eikä sinun tarvitse selitellä miksi mitään ei tapahdu. Ohjaajaasi kiinnostavat työsi tulokset ja työn eteneminen.

Miten työ suunnitellaan?

Kaikki projektit suunnitellaan tarkasti, mutta pelkkä suunnittelu ei johda mihinkään. Projekti pitää tehdä valmiiksi usein tiukan aikataulun puitteissa. Aikaa on aina vähemmän kuin kalenterissa näyttäisi olevan ja parempi onkin aloittaa työ heti. Projektisuunnitelman tarkoitus on ohjata työtä, ei kahlita sitä, joten muutoksiin on syytä varautua.

Kenen kanssa työtä tehdään?

Opinnäytetyön ohjaaja auttaa ja tukee opinnäytetyön tekemistä. Ohjaajankin tavoite on saada työ valmiiksi. Palautetta työn edistymisestä on syytä hakea projektin jokaisessa vaiheessa. Jos on ongelmia, kysy!

Opiskelijaa ohjataan työn aikana ja ohjausta saa vaatia. Ohjausta on asiakeskustelu työn sisällöstä ja sen tarkoitus on tukea opiskelijan itsenäistä työskentelyä. Ohjaaja ei kirjoita opiskelijan puolesta eikä tee työn osia. Ohjauspalaverit suuntaavat työskentelyä ja helpottavat aikataulussa pysymistä.

Mistä työn tekemisen motivaatio?

Opinnäytteen tekeminen on itsessään motivaatiota vahvistava, jos opiskelija kokee tutkimustyön mielekkäänä sekä akateemisia ja työelämätaitoja antavana. Opinnäytetyö edellyttää jatkuvasti uusien asioiden oppimista. Vaikka työlläsi on ohjaaja, niin itseohjautuvuus on tärkeää. Laadukas ohjaus on tärkeää – pyydä sitä – mutta oma itsenäisyys (ja joskus itsepäisyyskin) ja vastuunotto vielä tärkeämpää.

Miten elefantti syödään?

Opinnäytteen kirjoittaminen aloitetaan heti. Vaikka monille opinnäyte on siihen asti laajin kirjallinen työ, kirjoittaminen on aina samanlaista: edetään kirjain kerrallaan, lause lauseen perään, kappale kappaleen jälkeen ja luku

luvun perään. Inspiraatiota on turha odotella ja kirjoittaminen vaatii ennen muuta ryhtymistä kirjoittamiseen.

Miten kirjoitetaan?

On hyvä kirjoittaa paljon, jopa tekstiä, joka myöhemmin osoittautuu turhaksi. Työskentelypäiväkirjaa kannattaa pitää koko opinnäytetyöprojektin ajan. Kunnollinen dokumentointi (esim. lähteiden asiallinen merkintä jo luonnosvaiheessa) helpottaa ja jouduttaa työn valmistumista. Ihmisen muisti on rajallinen ja asiat pysyvät paremmin muistissa paperilla.

Kirjoittaminen selkeyttää ajattelua ja tekee ajatukset näkyväksi. Saat palautetta tekstistäsi ohjaajaltasi. Hyväksi käytännöksi on osoittautunut, että annat tekstisi myös opiskelijatoverisi luettavaksi. Työsi valmistuttua tue muita tekijöitä.

Miten stressiä käsitellään?

Stressiä ei kannata pelätä, koska se on onnistuneen työn edellytys ja toisekseen, stressiä ei voi välttää. Stressi sopivassa määrin on myönteinen asia. Itselle asetetut ja ohjaajan asettamat määräajat ja välietapit pakottavat viemään työtä eteenpäin. Etappien saavuttamisesta on hyvä palkita itseään.

Mistä apua ongelmissa?

Vertaistuki. Työlläsi on ohjaaja, mutta apua ja vinkkejä löytyy myös muualta. Opinnäytetyöstä kannattaa kertoa kaikille, joiden kanssa on muutoinkin tekemisissä. Ystäviltä ja läheisiltä saa hyviä vinkkejä sekä kannustusta ja he tietävät, ettei opinnäytteen tekijää saa häiritä. Et ole yksin ongelmissasi ja muiden opinnäytteen tekijöiden kanssa keskustelu auttaa jakamaan toimivia käytäntöjä ja näkemyksiä parhaasta toimintamallista omassa projektissasi.

Mitä muuta?

Lepo. Opinnäytetyön unohtaminen pariiksi päiväksi tekee hyvää sekä tekijälle että työlle. Anna asioiden välillä järjestyä itsekseen ja muista, että alitajuntasi tekee töitä nukkuessasikin. Väsyneenä, ärtyneenä ja rasittuneena et saa mitään aikaiseksi. Harrasta luovaa joutilaisuutta tai tee jotakin, joka irtottaa ajatukset työstä hetkeksi.

HYVÄT KÄYTÄNNÖT OPINNÄYTETYÖN OHJAAJALLE

Ohjaa

Koska opinnäytetyön teolle on aikaraja, työlle tehdään työ- eli projektisuunnitelma; käytäntö on havaittu hyväksi. Opiskelijan ja ohjaajan on helppo hahmottaa koko opinnäyteprojekti, kun työstä on laadittu selkeät tavoitteet ja aikataulu.

Säännöllinen ohjaus. Käytännössä on havaittu hyväksi ohjauspalaveriväliksi kolme viikkoa (diplomitöissä väli voi olla hieman pidempi). Palaverissa katsotaan työn nykytilanne ja käydään läpi seuraavan kolmen viikon aikana tehtäväksi sovittu kokonaisuus. Ohjauspalaverista voi tehdä myös pöytäkirjan.

Ota jokainen ohjattava ja työ yksilönä. Jokainen opiskelija tarvitsee erilaista ohjausta ja tukea; ohjaustyö ei ole mitään liukuhihnatyötä. Opiskelijalle on tärkeää, että ohjaaja on kiinnostunut opiskelijan opinnäytetyöstä; jos et ole, niin se valitettavasti näkyy opiskelijalle.

Kunnioita jaettava asiantuntijuutta. Opinnäytetyön ohjaus on opiskelijan ja ohjaajan välistä oppimiskumppanuutta. Ohjaaja on alansa sisällön, metodien ja tutkimusprosessin asiantuntija. Ohjaaja sitoutuu kumppanuuteen, kunnioittaa ohjattavaa, on asiakeskeinen ja on kiinnostunut. Ohjaus edistää opiskelijan tieteellistä ajattelua, ammatillista kasvua ja itsenäistä toimijuutta.

Ohjaa hyvin

Anna ohjattavalle havainnollista ja rakentavaa palautetta. Opiskelijat tarvitsevat myös säännöllistä palautetta; hyvä käytäntö on antaa palautetta ohjaustapaamisissa. Älä anna työn edetä liian pitkään ilman ohjausta ja palautetta, koska merkittäviä muutoksia melkein valmiiseen työhön on vaikea tehdä. Palautteen annossa on tärkeää, että molemmin puolin ymmärretään palautteen sisältö eli palaute on rehellistä ja avointa.

Luo yhteisymmärrystä. Opiskelijat tarvitsevat opiskelijalähtöistä, keskinäiselle dialogille rakentuvaa ohjausta. Ohjaaja kuuntelee ohjattavaa ja päinvastoin.

Keskity ohjaukseen

Ole läsnä ohjauspalaverissa, kuuntele ja kannusta. Lyhytkin aika ohjaustilanteelle riittää, jos ohjaustilanne on rauhallinen. On havaittu, että ohjauspalaverien sopiva kesto on 20-30 minuuttia. Opiskelijat toivovat, ettei ohjaaja puhu kännykkään, vastaa sähköposteihin tai ettei ohjaajan ovella koko ajan käydä. Opiskelijan ohjaukselle varattu aika käytetään opiskelijan ohjaukseen. Olemalla läsnä ohjaaja lunastaa opiskelijan odotukset ja osoittaa sitoutumisen ohjaukseen.

Ole tavoitettavissa, reagoi pyyntöihin. Tavoitettavuus tarkoittaa, että ohjaaja on järjellisen ajan puitteissa tavoitettavissa sähköpostilla, puhelimitse tai työhuoneessaan. Ohjattavan pyyntöihin on reagoitava, vaikka kysymys vaikuttaisi kuinka pieneltä tahansa. Tee pelisääntösi ohjattavalle selviksi!

Kerro ohjauskäytäntösi opiskelijalle. Opiskelija ei kykene lukemaan ajatuksesi. Opinnäytetyön tekijän kanssa tehdään ohjaussopimus, jossa ohjaaja sitoutuu ohjaamaan ja opiskelija tekemään opinnäytetyön.

Keskustele työyhteisössäsi ohjauksesta. Akateemiseen toimintaan kuuluu tieteellisen toimintaympäristön kehittäminen. Harjaannuta taitoasi tarkastella ohjausta osana työyhteisösi toimintaa. Jaa ohjauskäsityksesi ja kokemuksesi muiden ohjaajien kanssa. Jos et itse osaa ohjata, pyydä kokeneemilta neuvoja.

Ota opiksi ja opi joustamaan. Hyödynnä karttuvaa ohjauskokemusta ohjauksesi kehittämiseen.